

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА**

(Обн. ДВ. бр.95 от 21 Октомври 1997г., доп. ДВ. бр.70 от 6 Август 1999г., изм. ДВ. бр.49 от 16 Юни 2000г., изм. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2003г., изм. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.45 от 2 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.109 от 23 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.88 от 6 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.88 от 9 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.13 от 11 Февруари 2011г., изм. ДВ. бр.61 от 9 Август 2011г., изм. ДВ. бр.44 от 12 Юни 2012г., доп. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.52 от 14 Юни 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.70 от 9 Август 2013г., изм. ДВ. бр.111 от 27 Декември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.42 от 9 Юни 2015г., изм. ДВ. бр.56 от 24 Юли 2015г.)

§ 1. В чл. 14, ал. 1, т. 1 след думите „по чл. 3, ал. 1” се добавя „включително и в случаите на чл. 4”.

§ 2. В чл. 21 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Сроктът за прилагане на специални разузнавателни средства е до:

1. двадесет дни в случаите на чл. 12, ал. 1, т. 4;
2. шест месеца по отношение на дейности, свързани със защитата на националната сигурност в случаите на предотвратяване на тежки умишлени престъпления по глава първа от особената част на Наказателния кодекс;
3. два месеца в останалите случаи.

(2) В случай на необходимост срокът по ал. 1 може да бъде продължен по реда на чл. 15:

1. до двадесет дни, но за не повече от шестдесет дни общо в случаите по ал. 1, т. 1.

2. за не повече от дванадесет месеца общо в случаите по ал. 1, т. 2;

3. за не повече от шест месеца общо в случаите по ал. 1, т. 3”.

§ 3. В чл. 22 се създава ал. 5:

„(5) В случаите по ал. 3, т. 1 и 2 органът по чл. 20 незабавно писмено уведомява органа по чл. 15, както и органа по чл. 13. Органът по чл. 15 отменя, изменя или потвърждава разрешението, изпраща своя акт на органа по чл. 20 и уведомява органа по чл. 13. След получаване на съдебния акт, с който разрешението е изменено или потвърдено, органът по чл. 20 незабавно предприема действия по прилагане на специалните разузнавателни средства”.

§ 4. В чл. 30, ал. 1 след думите „Държавна агенция „Технически операции” се добавя „или председателят на Държавна агенция „Национална сигурност”.

§ 5. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5, след думите „по ал. 3” се добавя „и 7”.

2. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Информацията по чл. 21, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 2 се съхранява от съответната специализирана дирекция, териториална дирекция или самостоятелен териториален отдел на Държавна агенция „Национална сигурност”, от служба „Военна информация” към министъра на отбраната или от Националната разузнавателна служба за срок до 15 г. Срокът започва да тече от прекратяване на прилагането на специалното разузнавателно средство”.

3. Създава се ал. 7:

„(7) След изтичане на срока по ал. 6 информацията се унищожава от тричленна комисия в състав, определен от ръководителя на съответната структура по ал. 6, за което се изготвя протокол”.

§ 6. В чл. 34е се правят следните изменения:

1. В ал. 5 думите „чл. 13, 15 и 20“ се заменят с „чл. 13 и 20“.

2. В ал. 6 думите „ръководителя на съответния висшестоящ съд“ се заличават.

§ 7. В чл. 34з, ал. 1 се изменя така:

„(1) Народното събрание чрез постоянна комисия осъществява парламентарен контрол върху процедурите по разрешаване, прилагане и използване на специалните разузнавателни средства, както и върху съхраняването и унищожаването на получената чрез тях информация“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. Сроковете за прилагане на специални разузнавателни средства по неприключилите процедури се определят по досегашния ред.

§ 9. (1) Срокът по чл. 31, ал. 6 се прилага и за информацията, получена преди влизането в сила на този закон.

§ 10. В Наказателно-процесуалния кодекс (Обн. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.109 от 23 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.27 от 10 Април 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.33 от 30 Април 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.101 от 28 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.13 от 11 Февруари 2011г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., изм. ДВ. бр.61 от 9 Август 2011г., изм. ДВ. бр.93 от 25 Ноември 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г., изм. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.25 от 27 Март 2012г., доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., доп. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.52 от 14 Юни 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.70 от 9 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.71 от 13 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 8 Март 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 31 Март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.41 от 5 Юни 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.42 от 9 Юни 2015г., доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2015г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 35, ал. 2 думите „чл. 95-110“ се заличават.

2. В чл. 175:

а) Алинеи 3 и 4 се изменят така:

„(3) Срокът за прилагане на специални разузнавателни средства е:

1. до двадесет дни в случаите на чл. 12, ал. 1, т. 4 от Закона за специалните разузнавателни средства;

2. до два месеца в останалите случаи.

(4) В случай на необходимост срокът по ал. 1 може да бъде продължен по реда на чл. 174:

1. до двадесет дни, но за не повече от шестдесет дни общо в случаите по ал. 3, т. 1.

2. за не повече от шест месеца общо в случаите по ал. 3, т. 3”.

б) Създава се нова ал. 5:

„(5) В случаите по ал. 4 искането за продължаване на срока съдържа и пълно и изчерпателно посочване на резултатите, които са получени от прилагането на специалните разузнавателни средства“.

в) Досегашните ал. 5 и 6 стават съответно ал. 6 и 7.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

С предлаганите промени в Закона за специалните разузнавателни средства (ЗСРС) се преследват две основни цели: прецизиране на сроковете за прилагане на специални разузнавателни средства (СРС) и запълване на някои празнини в правната уредба.

Според действащия закон срокът за прилагане на СРС не е диференциран. Във всички случаи той е до 2 месеца при възможност да бъде продължен до 6 месеца общо. Отделните хипотези на прилагане на СРС обаче са различни, което налага и диференциация в сроковете, в които те могат да се прилагат. С измененията в чл. 21 предлагаме значително намаляване на срока за прилагане на СРС в случаите на чл. 12, ал. 1, т. 4 от ЗСРС - по отношение на обекти с цел установяване самоличността на лица. Той се ограничава до 20 дни при първоначалното разрешение на съда като в случай на непостигане на дефинираните цели има възможност да бъде продължаван още с по-до 20 дни, но не повече от 60 дни общо. Считаме, че срока от 20 дни е достатъчен за постигане на целта, за която се прилагат СРС. В случаите на продължаване на срока са създадени гаранции, че този способ няма да бъде използван за неоправдано по-дълъг период чрез съответната преценка за това дали е постигната преследваната цел и дали използването на този способ е необходимо и адекватно да бъде продължен. Поради това съществуването на по-дълъг срок е необосновано и предпоставка за непропорционално засягане на права на гражданите.

Предлагаме срокът да бъде увеличен (до 6 месеца първоначално с възможност за продължаване с още до 6 месеца), когато СРС се прилагат за дейности, свързани с националната сигурност, в случаите на предотвратяване на тежки умишлени престъпления по глава първа от особената част на Наказателния кодекс. Става въпрос за една много тясната хипотеза, при която дейността по защита на националната сигурност е свързана с предотвратяване на тежко умишлено престъпление против Републиката. Това са престъпления с изключително висока степен на обществена опасност, които могат сериозно да засегнат националната сигурност на страната, както и живота и здравето на много лица. В същото време извършването им е свързано с продължителна подготовка и сериозна организация в условията на секретност, което налага компетентните органи да разполагат с адекватни средства за противодействие, включително и чрез прилагането на СРС за един по-продължителен период от време.

С останалата част от предлаганите промени целим да бъдат запълнени съществуващи празнини и да се прецизира законовата уредба. С новата ал. 5 на чл. 22 се доразвива законовата концепция на чл. 22, ал. 3, т. 1 и 2 и така тя получава своя логичен завършек.

С предлаганите изменения в ал. 6 и създаването на нова ал. 7 на чл. 31 се запълват съществуващи празнини в сегашния чл. 31, ал. 6 и едновременно с това се стеснява приложното му поле. В действащата си редакция чл. 31, ал. 6 предвижда, че информацията, необходима за защита на националната сигурност, се съхранява от съответната структура на ДАНС. Не е предвиден обаче срок за съхраняването ѝ, нито условията и реда за унищожаването ѝ, както изисква чл. 33, ал. 6 от Закона за защита на класифицираната информация. Освен това информация, необходима за защита на националната сигурност, се съхранява не само от съответната структура на ДАНС, но и от служба „Военна информация” към министъра на отбраната и от Националната разузнавателна служба. Затова се предлага разпоредбата на чл. 31, ал. 6 да бъде допълнена в тази насока. Наред с това се предлага да се стесни приложното ѝ поле и тя да се отнася не за всяка информация по чл. 25, ал. 4 и 5, необходима за защита на националната сигурност, а само за тази по новия чл. 21, ал. 1, т. 2 и ал. 2. т. 2. Така единствено информацията, събрана при дейности по защитата на националната сигурност във връзка с предотвратяване на тежки умишлени престъпления по глава първа от особената част на Наказателния кодекс, ще се съхранява за срок до 15 г., след което ще се унищожават от нарочна комисия. Всякаква друга информация ще бъде унищожавана по общия ред на чл. 31, ал. 3. По-дългия срок за съхраняване на информацията по новия чл. 21, ал. 1, т. 2 и ал. 2. т. 2 се налага именно поради посочените по-горе особености на престъпленията против Републиката и на дейността по тяхното предотвратяване. Този срок ще позволи извършването на аналитична дейност, както и на ефективен информационен обмен между компетентните органи както на национално, така и на международно ниво. Всичко това има важно значение за предотвратяването на терористични действия и на други престъпления по гл. I от особената част на НК, свързани с националната сигурност.

С изменението на чл. 34з, ал. 1 се цели прецизиране на текста, доколкото парламентарният контрол е сведен до самите процедури по разрешаване, прилагане и използване на специалните разузнавателни средства, както и върху съхраняването и унищожаването на получената чрез тях информация, а не върху държавните органи, извършващи ги. Пряка връзка с изменението, и с оглед на неговото синхронизиране, има разпоредбата на чл. 34б от ЗСРС, според която Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства осъществява наблюдение на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на специалните разузнавателни средства, съхраняването и унищожаването на информацията, получена чрез специални разузнавателни средства, както и за защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на специални разузнавателни средства.

Като цяло с допълването на действащата правна уредба се въвеждат ясни правила по отношение на събраната със СРС информация и се установяват допълнителни гаранции за защита правата на гражданите.

Предлаганите промени са обсъдени на работни срещи с представители на ДАНС, ДАТО, Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства, както и с представители на Върховния касационен съд и на Върховна касационна прокуратура.

Що се отнася до промените в Наказателно-процесуалния кодекс, една част от тях произтичат от измененията в уредбата на специалните разузнавателни средства, а друга част целят да се прецизира нормата на чл. 35 във връзка престъпленията по глава първа от НК, които вече са подсъдни на специализирания наказателен съд.

ВНОСИТЕЛИ: